

Előszó

Felsőfokú erdészeti szakoktatásunk ebben az évben ünnepli megalapításának 200. évfordulóját. Szakmai körökben az 1808-ban Selmecbányán alapított erdészeti tanintézetünk története jól ismert, mert napjainkig számos könyv, cikk stb. foglalkozott ezzel a témával. Kevesek által ismert azonban, hogy a magyarországi erdészdiákok ún. „zöld peregrináció“-ja (külföldi felsőfokú erdészeti tanintézetekben folytatott tanulmányok) hasonló hosszú múltra tekint vissza, mint selmeci tanintézetünk.

Mivel erről a „zöld peregrináció“-ról ismereteink elég hiányosak*, szeretném ezt a hiányt ezzel a munkával – szerény keretek között – pótolni. A szerény jelzőre azért fektetek hangsúlyt, mert kutatásom térbelileg csak a német nyelvű felsőoktatási erdészeti tanintézetekre, időbelileg pedig csak 1919-ig terjedt ki.

Kutatásom tárgyát tizenkét felsőoktatási erdészeti tanintézet képezte. Ezek közül kettő osztrák, kilenc német és egy svájci volt. Ebből a tizenkettőből jelenleg már csak négy létezik.

Szeretném megemlíteni még azt is, hogy e munkában feltüntetett valamennyi tanintézményi vagy utódintézményi könyvtárban, illetve levéltárban személyesen kutattam. Ezen kutatásom mögött nem állt semmilyen hivatalos intézmény vagy szervezet. Ennek ellenére a legtöbb megnevezett intézmény munkatársaitól (levéltárosok, könyvtárosok, egyetemi hivatalnokok) önzetlen segítséget kaptam. Nekik szeretnék – nevük említése nélkül – utólag is köszönetet mondani.

Végül szeretnék annak a reményemnek kifejezést adni, hogy a „zöld peregrináció” további – napjainkig szóló – történetét az utánam jövő kollégák – alaposabban, mint én – szintén fel fogják dolgozni. Ha ez megvalósul, akkor egy fehér folttal megint kevesebb marad a magyar erdészettörténet „térkép”-én.

* Természetes azonban, hogy a peregrináció történetének kutatásával foglalkozó magyar szakirodalom – amely kb. 150 éves múltra tekint vissza – az egyes külföldi tanintézetek vizsgálatánál valamennyi magyarországi diák adatait feldolgozta, függetlenül attól, hogy melyik szakhoz tartozott. Így az erdészhallgatókét is, ha a kérdéses tanintézet erdészeti tagozattal is rendelkezett. Egy önálló, csak a „zöld peregrináció“-val foglalkozó művel az eddigi peregrinációs szakirodalmunk azonban nem rendelkezik.

Az utóbbi évek egyetemes peregrinációs szakirodalmából messze kiemelkedik Szögi László: „Magyarországi Diákok Németországi Egyetemeken és Főiskolákon 1789–1919” című műve. Szögi ebben a művében 57 németországi felsőoktatási tanintézet, 14 548 magyarországi hallgatójának beíratkozási adatait gyűjtötte össze. Egyedülálló a 2001-ben megjelent műben a hallgatók személyi adatainak statisztikai kiértékelése is.

Ezen munka létezéséről jóval a helyszíni kutatásaim lezárása után szereztem tudomást. Ennek ellenére segítségemre szolgált a mű abban, hogy a benne közölt erdészhallgatók neveit összehasonlíthattam az általam összeállított erdészhallgatók névsorával. Egyes tanintézetek esetében az általam kimutatott erdészhallgatók száma nagyobb, mint az előbb idézett műben. Az eltérés leginkább azon alapszik, hogy kutatásom térbeli kiterjedésébe a Horvátország területéről származó peregrinusokat is bevontam, Szögi pedig a Dráva–Duna vonalát szabta meg térbeli kutatásának eredményeként.

Segítségemre szolgált Szögi munkája abban is, hogy egyes adatok kiértékelésénél az általam kutatott peregrináció időtartamát (108 év) hozzá hasonlóan időszakokra osztottam fel. Mindezt utólag szeretnék neki köszönetet mondani.